

REESTDAL - LANDSCHAPSELEMENTEN (23 OF 15KM)

ECOLOGISCH STREEKBEHEER BEEKDALLANDSCHAP
ROUTE 23 km

Elk landschapstype heeft zijn eigen kenmerkende elementen die mede de identiteit van de plek bepalen. Zo ook in het oeroude beekdallandschap 'Het Reestdal' met o.a. het natuurgebieden Haardennen en Rabbinge. Op de grens de sterk meanderende laagveenbeek de Reest.

Routemaker Tineke Poortman in samenwerking met camping Si-Es-An. Routebeheer Landschap Overijssel.

Reestdal - landschapselementen (23 of 15km)

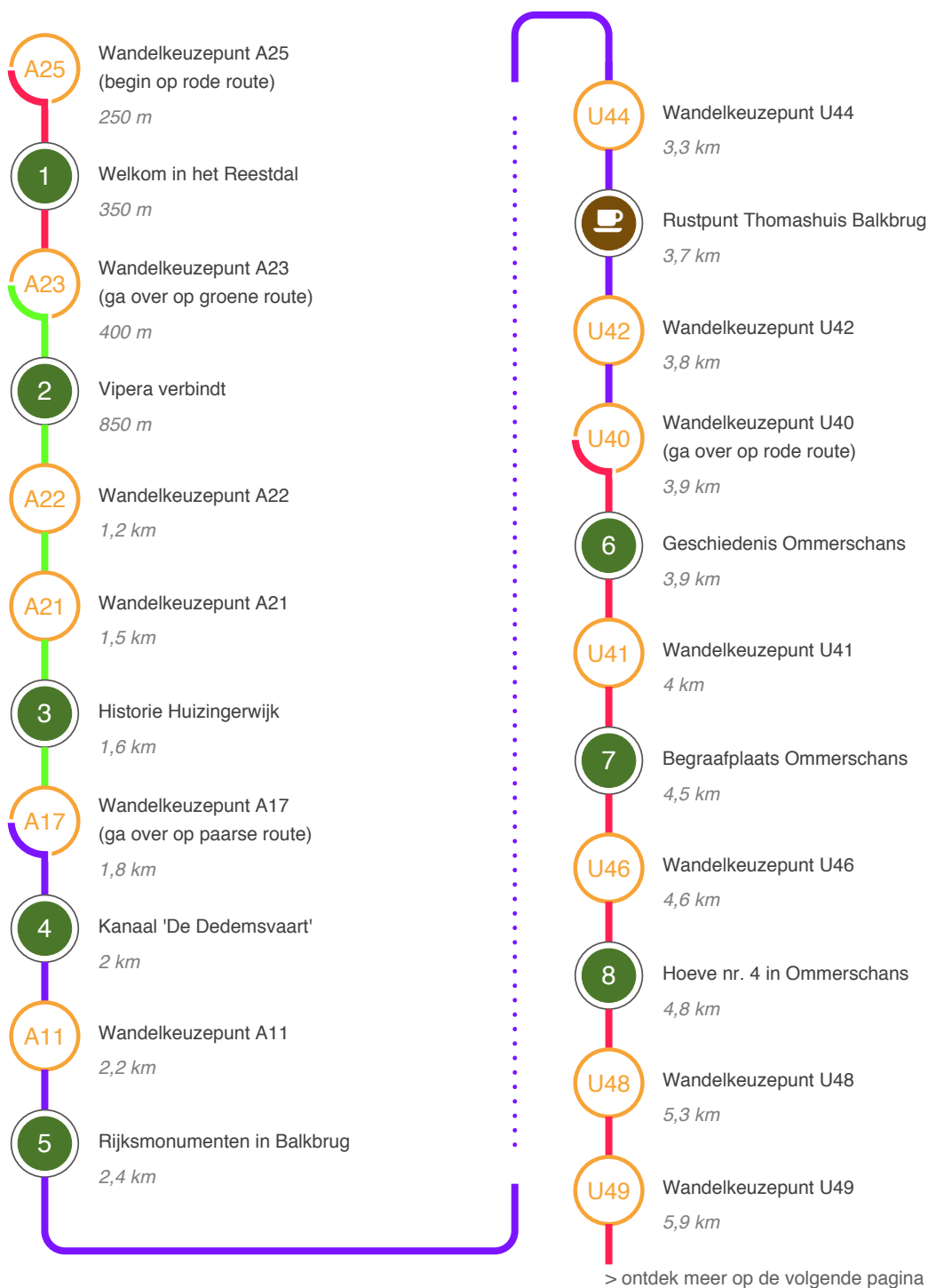
Ecologisch streekbeheer beekdallandschap

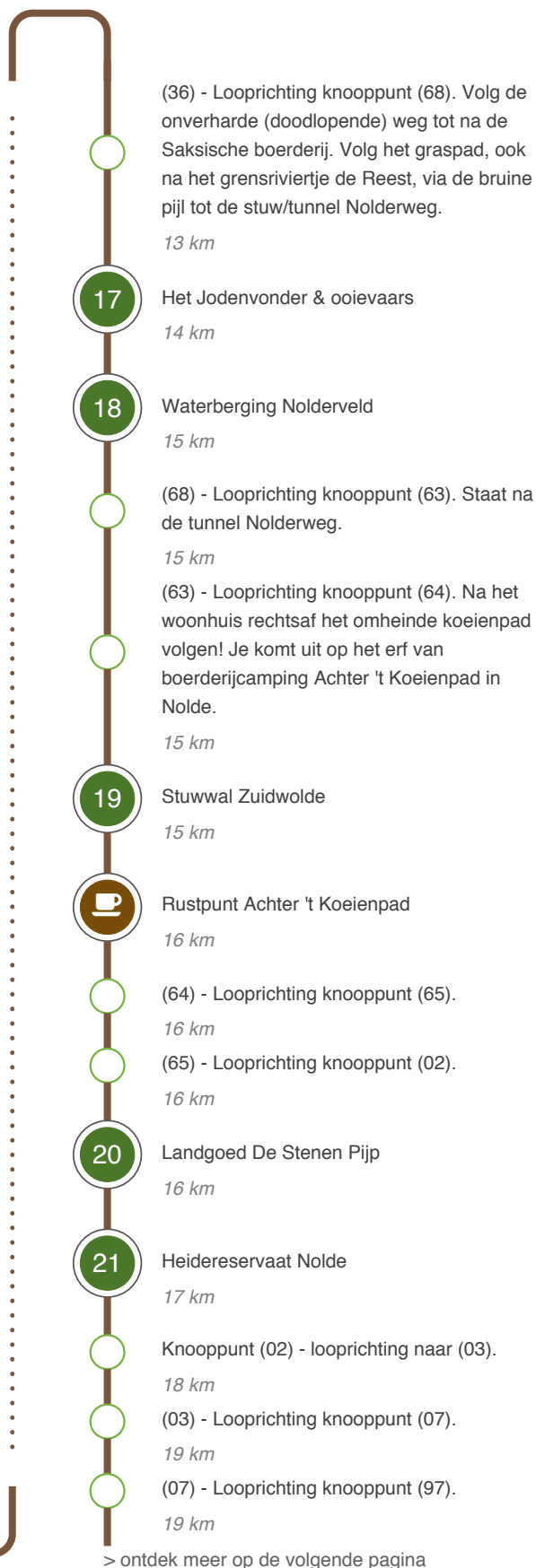
Reestdal - landschapselementen (23 of 15km)

Hoe kom ik bij het startpunt?

Je start deze route bij de toegang tot de receptie en brasserie camping Si-Es-An, De Haar 7, 7707 PK Balkbrug. Correcte start: lees de POI 'Startpunt Reestdal (1 t/m 4)' op het campingterrein. Voor hondenbezitters geldt; de hond mag aangelijnd mee. Rustpunten; o.a. bij een koffie (icoon). Liever een bankje, veel leuke plekjes!

Vervolg route

Vervolg route

Einde van de route

Reestdal - landschapselementen (23 of 15km)

23 km

1

Welkom in het Reestdal

Welkom in het Reestdal

Op de grens van Drenthe en Overijssel bevindt zich een uniek, ongeschonden en mysterieus eeuwenoud beekdallandschap met vele verborgen cultuurschatten. In het kleinschalige landschap, waar grensriviertje de Reest zich doorheen meandert, bevinden zich hooilanden, akkertjes en bossen.

Kabbelende Reest

Grensrivier de Reest vormt al eeuwenlang de natuurlijke grens tussen de provincies Overijssel en Drenthe en is het beekdal in grote lijnen niet veranderd. Dankzij de

jaarlijkse overstromingen en de hoge waterstanden, worden de hooilandjes bemest en bloeit en zoemt het er in de zomer.

<https://landschapoverijssel.nl/reestdal> (Reest en Landschap Overijssel)

Het kleinschalige landschap kent ook heidevelden en monumentale boerderijen in de karakteristieke buurtschappen. Op de particuliere landgoederen, met bosaanplant vanaf het jaar 2003, een verscheidenheid aan bijzondere flora maar ook fauna met o.a. de moerassprinkhaan. Foto: Mark Zekhuis.

<https://hetreestdal.nl/?cat=6> (Flora in het Reestdal)

Ooievaars in het Reestdal

Als ergens een gebied in ons land is waar je met het grootste gemak kunt genieten van de majestueuze ooievaar, dan is het wel in het Reestdal. Hier broedt namelijk de meest

succesvolle populatie van Nederland. Dit is te danken aan een ooievaarsproject van Vogelbescherming Nederland,

<https://www.vogelbescherming.nl/ontdek-vogels/kennis-over-vogels/vogelgids/vogel/Ooievaar> (Lees meer over de ooievaar)

Mysteries van het Reestdal

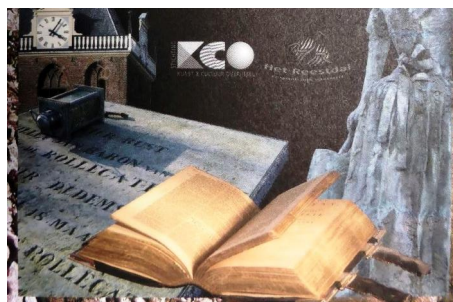
Maar het oeroude Reestdal, rond het grensriviertje de Reest, leent zich ook heel goed voor spannende, oude mysterieuze volksverhalen. Maar liefst 31 verhalen zijn op 'kaart' gezet; deze is te verkrijgen bij het Bezoekerscentrum De Wheem van Landschap Overijssel in Oud Avereest.

<https://landschapoverijssel.nl/bezoekerscentrum-de-wheem> (Bezoekerscentrum De

Wheem)

Benieuwd naar een paar verhalen? Open de link 'Mysteries van het Reestdal' en lees snel verder bij onze burens 'De Wolden' in Drenthe.

https://www.cultureeldewolden.nl/het-verhaal-van-de-wolden/verhalen-uit-de-wolden/803403_het-jodenvonder (Mysteries van het Reestdal)

Vipera verbindt

Dennen op hoogte

Hier loop je het natuurgebied Haardennen in. Het woordje 'haar' betekent hoogte en zoals je ziet staan op de armere zandgronden die iets hoger liggen inderdaad dennen.

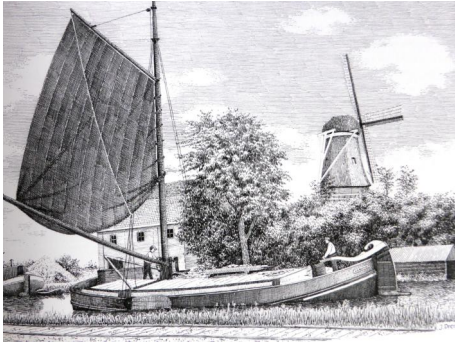

Kans voor bedreigde soorten

Via het project 'Vipera verbindt' zijn hier heide en hoogveen met elkaar verbonden door bos te kappen. Zo is het leefgebied van bedreigde diersoorten uitgebreid. Bijzondere soorten als adder (vipera), levendbarende hagedis, kamsalamander, heideblauwtje en klokjesgentiaan profiteren hiervan.

<https://www.ravon.nl/Zakelijk/Gebiedsinrichting/Inrichting-Beheer/ViperaVerbindt> (Lees meer...)

Historie Huizingerwijk

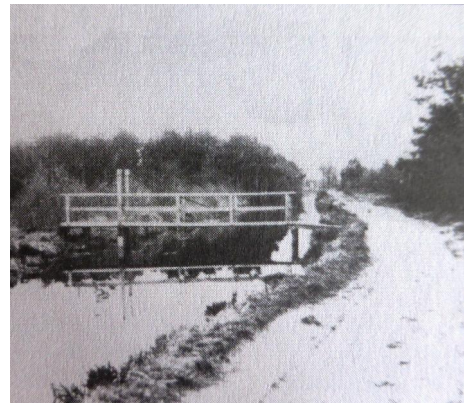
Historie Huizingerwijk

Kijkend naar de Huizingerwijk, nu een smalle sloot, kun je je moeilijk voorstellen dat er druk werd gevaren door boeren op een zogeheten 'zomp' tussen het buurtschap Den Huizen en het kanaal de Dedemsvaart. Op een zomp, platbodem met weinig diepgang, kon de boer schapen en turf vervoeren.

Natuurwaarden

Het gebied de 'Haardennen' kent een grote verscheidenheid aan natuurwaarden waaronder de veenputten. Goed onderhoud is daarbij essentieel. Voor een mooi biotoop is bijvoorbeeld voldoende zonlicht op de grond belangrijk. Misschien voelt de heikikker zich hier dan ook wel thuis.

<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/heikikker> (Lees meer over de heikikker)

Kanaal 'De Dedemsvaart'

'De Dedemsvaart' - toen

Haardennen: voor het dempen van het kanaal De Dedemsvaart, waarover nu de dubbele verkeersweg N377 ligt, werd rond 1966 vele kubieke meters zand gegraven. Er ontstond een grote waterplas. Nu, een verpacht viswater in een bosrijke omgeving waar het goed toeven is aan de waterkant.

<https://www.entoen.nu/nl/overijssel/salland/zwartewaterland/de-dedemsvaart-> (Lees meer over het kanaal)

Nu: verkeersweg N377

Voor 1967 zag de Zwolseweg (N377) er compleet anders uit. Toen voeren vele grote vrachtschepen, meestal geladen met turf, tussen Dedemsvaart en Hasselt over dit brede kanaal. Die moesten vaak wachten voor de brug in Balkbrug (zie archieffoto HVA, kruising Balkbrug Centrum). 2020: aanleg tunnel.

Geschiedenis Balkbrug

Eén van de drie belangrijkste wegen die van het zuiden naar het noorden van ons land liep, moest vanwege de aanleg van kanaal De Dedemsvaart van een brug voorzien worden. De brug kreeg een speciale functie, namelijk een beweegbare balk : 'de balkbrug'. Zo komt het dorp aan haar historische naam.

<https://www.hvavereest.nl/lezen-kijken/oude-jaargangen/balkbrug/herinneringen-aan-balkbrug-van-vroeger/> (Balkbrug van vroeger (link))

5

Rijksmonumenten in Balkbrug

Rijksmonumenten in Balkbrug

Boslaan 92 toont het laatste zogeheten Limiethuisje van kolonie Ommerschans, een Rijksmonument. Het werd bewoond door bewakers en hun gezinnen, die moesten voorkomen dat kolonisten konden ontsnappen. De Limiethuisjes stonden op strategische plekken (grens) in het 700 ha grote gebied.

<https://historischeprojecten.nl/geheugenvanhardenberg/> (Geheugen van Hardenberg

(link))

Rijksmonument Boslaan/Ommerweg

Aan de Boslaan 13-35 en Ommerweg 7-17 en 10-28 staan nog een aantal zogeheten 'dienstwoningen'. Deze zijn rond 1910 ontworpen door gevangenisarchitect Metzelaar voor medewerkers van rijksopvoedingsgesticht Veldzicht. Klik op de link voor al de Rijksmonumenten in Balkbrug.

<https://rijksmonumenten.nl/monumenten/?provincie=overijssel&gemeente=hardenberg&woonplaats=balkbrug> (Rijksmonumenten in Balkbrug)

Dronkemanslaantje

Deze naam stamt uit de periode van de Maatschappij van Weldadigheid. Langs deze afgelegen weg gingen dronken kolonisten, na bezoek aan het café, terug naar de kolonie. Ondanks koloniegeld, alleen te gebruiken in de Ommerschans, lukte het sommigen toch om elders aan geld te komen voor drank.

<https://www.hvavereest.nl/lezen-kijken/oude-j aargangen/ommerschans/ommerschans-4/>

(Dronkemanslaantje, lees meer)

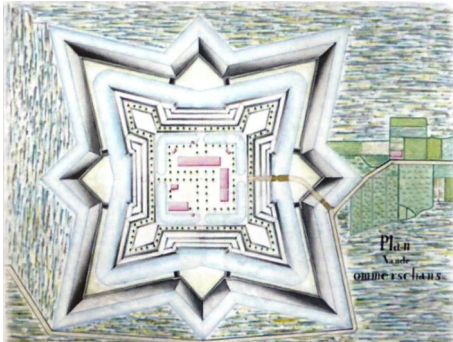
Rustpunt Thomashuis Balkbrug

Bij de voormalige kerk, nu het 'Thomashuis Balkbrug', een Rustpunt (minihoreca met selfservice). OPEN wanneer het hek ook geopend is. Bij het kraampje (selfservice) kun je iets (warms) nuttigen (prijzlijst aanwezig).

https://www.rustpunt.nu/poi/?p_id=2780
(Thomashuis Balkbrug - Rustpunt)

Geschiedenis Ommerschans

Geschiedenis Ommerschans

Maar liefst drie cultuurhistorische tijdlagen brengen het (natuur) gebied 'De Ommerschans' als geschiedenis in beeld vanaf begin 17e eeuw tot heden. Na het openen van de linken, unieke verhalen....

Gezicht op het gesticht voor bedelaars binnen de Ommerschans in Avereest.

Ommerschans: Eerste tijdlaag

'De Ommerschans' is rond 1625 gebouwd ter verdediging tegen de Spanjaarden en in de loop van de tijd uitgebreid met bastions en ravelijnen. Vanaf 1740 dient het terrein ook als munitieopslagplaats, 'Lands Magazijnen'. Eind 18e eeuw nam de militaire functie af, het terrein ligt er verlaten bij.

<https://mijnstadmijndorp.nl/app/vereniging-de-ommerschans/verhalen/toegang-tot-historische-bronnen-bedelaarskolonie-ommerschans> (Geschiedenis Ommerschans, link)

"Ze komen eraan!" Zo moet het in 1672 geklonken hebben op de schans van Ommen. In dat jaar viel de Munsterse bisschop Bernard van Galen, ook wel bekend als Bommen Berend, Overijssel binnen met een groot leger met 42.000 man voetvolk en 17.000 ruiters.

Ommerschans: Tweede tijdlaag

Ooit was hier de toegangspoort tot de onvrije kolonie Ommerschans (1818-1888). Hedendaags geïllustreerd op het punt waar een grote foto van 'De Ommerschans' staat. Beluister ook het verhaal Werelderfgoed 2018 of via de Verhalenpaal die op de parkeerplaats staat nabij de replica van het kanon.

<https://www.youtube.com/watch?v=iyqp1O3y4pk&t=66s> (Video Werelderfgoed 2018)

Deze 'onvrije' kolonie was onderdeel van de Maatschappij van Weldadigheid, een maatschappelijk experiment bedacht door Johannes van den Bosch. Het gebouw, 100 x 100 vierkante meter in omtrek, bood plaats aan 1200 bedelaars.

Ommerschans: Derde tijdlaag

Eind 2007 is op initiatief van Staatsbosbeheer en de vereniging De Ommerschans het participatieproces ingezet. Deze samenwerking heeft geresulteerd in een visiedocument en werd opgesteld op 6 januari 2009. De derde tijdlaag: een balans om o.a. de cultuurhistorie en natuur te bewaren.

<https://bureau-maris.nl/projecten/ommerschans-ommen/> (Participatieproces

Ommerschans)

<https://www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/vechtdal/over-het-vechtdal>
(Staatsbosbeheer Ommerschans)

Gidswandeling door Ommerschans

Bij het 'kanon' staat ook een verhalenpaal. Trap rustig op het pedaal om het verhaal over dé Ommerschans met haar roerige tijden te beluisteren. Klik op de link voor nog meer verhalenpalen in het Vechtdal / Reestdal. Ook is het mogelijk tot een gidswandeling door 'De Ommerschans'.

<https://www.vechtdaloverijssel.nl/zien-doen/kunst-en-cultuur/landlopers-bedelaars-en-zwerv>

ers/ (Gidswandeling door Ommerschans)

Wandelnetwerk & Verhaalpalen

In het jaar 2010 was in Gramsbergen de aftrap van het regionale wandelnetwerk in het Vechtdal, provincie Overijssel. Met de markeringen in het veld (pijl in verschillende kleuren en van keuzepunt naar keuzepunt) stel je je eigen route samen. In het najaar 2021 is het wandelnetwerk vernieuwd.

<https://www.vechtdaloverijssel.nl/alle-routes/fietsen/verhalenpalen/> (Verhalenpalen in het

Vechtdal)

7

Begraafplaats Ommerschans

Historische begraafplaats

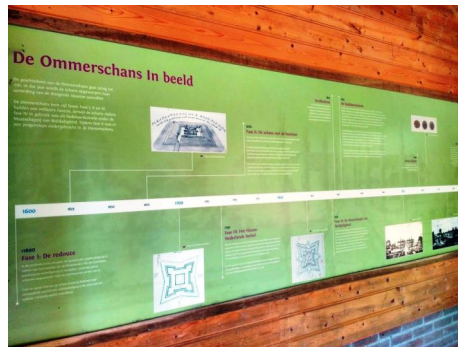
De omheinde begraafplaats van bedelaarskolonie Ommerschans is in 1821 in gebruik genomen. Het voorste gedeelte is de laatste rustplaats van de ambtenaren van de kolonie, het achterste gedeelte was voor de kolonisten. De witte kruizen zijn geplaatst op de graven van overledenen van kliniek Veldzicht.

<https://www.dodenakkers.nl/artikelen-overzicht/begraafplaatsen/begraafplaatsen-in-overijssel/ommerschans.html> (Lees meer over Dodenakkers)

Informatiehut Ommerschans

Op het fundament van het voormalige baarhuisje is een Informatiehut geplaatst door stichting participatieproject 'De Ommerschans' met een robuuste houten bank (voor de wandelaar(s)).

Hoeve nr. 4 in Ommerschans

Historie Hoeve Nr 4

Dit is één van de 21 hoeves uit de voormalige kolonie Ommerschans. Na sluiting van de kolonie, werd de boerderij als zuivelhoeve in gebruik genomen voor jongens van rijksopvoedingsgesticht Veldzicht (1894-1930). Nu is het eigendom van familie Hiemstra. Zij runnen een biologisch melkveebedrijf.

Plattegrond Ommerschans, circa 700 hectare groot (rond 1818) met limiethuisjes (rode blokjes) op strategische punten (bewaking) en circa 20 hoeve's (lichtbruine blokjes), waarvan er nu nog een aantal zijn, zoals deze hoeve Nr.4 aan Balkeweg 72. Bron:

RAAP-Rapport 2216, 2010.

Smederij Bart Hiemstra

Pal naast de historische kolonieboerderij bevindt zich smederij Hiemstra. De jonge Bart Hiemstra is zeer gedreven om het oude smedenambacht in ere te houden. Locatie is niet te bezoeken.

<http://www.smederijhiemstra.nl/> (Lees meer over de smederij)

9

Canadabos en houtwal

De naam 'Canadabos'

De naam 'Canadabos' was al ver voor de tweede wereldoorlog bekend. Men vermoedt dat de naam 'Canadabos' ontleend is aan de arbeiders die hier te werk werden gesteld. Gezien de lange weg naar dit ondoordringbare dennenbos, werd al gauw gezegd: 't is net de weg naar Canada'. Maar wat is het?

<https://www.oudommen.nl/op-zoek-naar-36/>
(Lees snel verder ...)

Houtwal

Een houtwal werd aangelegd om vee en wild te keren en als eigendomsgrens voor de boer. Zo'n houtwal wordt ook wel wildwal of eswal genoemd, of 'oude veedrift'; een zandweg die tussen dorpen en heidevelden of graslanden in lagere delen van een gebied liep, zoals 'Ommermoer'. Klik op deze link.

<https://www.kolonienvanweldadigheid.eu/bezoek/de-ommerschans>
(Landschapsgeschiedenis kolonie)

Deze houtwal, een verbindingspad door Ommerschans, valt onder het privéterrein van de fam. Hiemstra. Het is een gemarkeerd pad (pijl: geel) van het regionale wandelnetwerk waarop wandelaars van harte welkom zijn.

<https://www.leestekensvanhetlandschap.nl/houtwal> (Leestekens van het landschap)

Oude Schansweg en Veldzicht

Oude Schansweg

Rond 1740 vond de uitbreiding plaats van de verdedigingsschans tot een van de grotere munitieopslagplaatsen van Nederland. De doorgaande route van het zuiden naar het noorden van Nederland liep om de schans heen. In 1832 was het (halfverharde) zandpad (wat nu Oude Schansweg is) de verbindingsweg.

<https://historischeprojecten.nl/geheugenvanhardenberg/oude-huisplaatsen/huisplaatsen-te-balkbrug/veldzichtlaan-1/> (Archieven 'Villa Erica' (link))

Tuinen Veldzicht

Het enige overblijfsel van de voormalige tuin van het Rijksopvoedingsgesticht Veldzicht is de hedendaagse lange rode stenen muur waar de fruitbomen langs werden geleid. Fruit was vroeger een luxe product, kwajongens uit de buurt klommen daarom soms over de muur om te jatten. Maar of het smaakte?

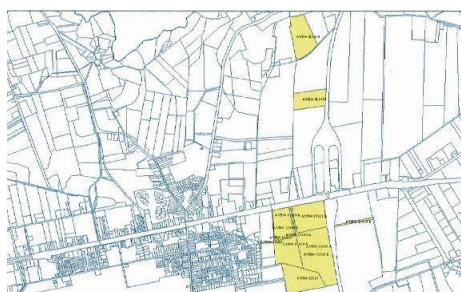
Koloniewijk en natuurbeheer

Koloniewijk

De naam herinnert aan de kolonie 'Ommerschans' van de 'Maatschappij van Weldadigheid'. Klik op de link om kennis te maken met alle zeven koloniën (Drenthe, Overijssel, België). De koloniewijk is nu een afwateringssloot.

https://www.rug.nl/research/kenniscentrum-landschap/voor-studenten/masterscripties/mas_cr_r_pielman_landschap_ommerschans_2018.pdf (Historische gelaagdheid (link))

Natuurbeheer landschap

Landschap Overijssel beheert de kleinschalige bosjes en graslanden (op de kaart geel gemarkeerd) rond de monumentale korenmolen De Star. Een achtkantige stellingmolen. Via de grondwaterstand, kunnen we op een positieve manier invloed uitoefenen op de natuur.

<https://landschapoverijssel.nl/streekeigen-landbouw> (Streekeigen landbouw (link))

Korenmolen De Star

Historie molen de Star

De molen aan de Koloniewijk, een zijwijk van kanaal 'De Dedemsvaart', is gebouwd in 1848. Vanaf de kruising Balkbrug had je toen zicht op de molen. Om graan te lossen kon men met een puntertje tot in de molen varen. In 1974 is de molen verplaatst naar de huidige locatie.

<https://www.molendatabase.nl/nederland/mol en.php?nummer=763> (Geschiedenis molen (link))

Het Magazijn

Het Magazijn is oorspronkelijk gebruikt als opslagplaats voor onderhoudsmaterialen voor kanaal 'De Dedemsvaart' en stond dichtbij de molen. Na het dempen van het kanaal is 'Het Magazijn' verplaatst naar de huidige locatie. Het Magazijn en korenmolen 'De Star' zijn industriële monumenten.

Hedendaagse bedrijvigheid...

Vrijwilligers van molen 'De Star' en hun vrienden houden de geschiedenis levend en organiseren regelmatig activiteiten! O.a. op de Nationale Molendag (in mei), Open Monumentendag (in september) en tijdens plaatselijke wandel- en fiets-evenementen.

<http://www.molendestar.nl/~wp-molendestar/>
(Openingstijden molen)

Streekproducten molenwinkel

In principe is molen 'De Star' op elke zaterdag van 10 tot 16 uur geopend, zo ook het winkeltje in 'Het Magazijn' met streekproducten (meel / bakproducten, kaassoorten van 'De Weldaad' en droge worst van boerderij Uut 't Veld). Er is dan ook een (warme) consumptie mogelijk.

13

Katingerven

Ontstaan Katingerven

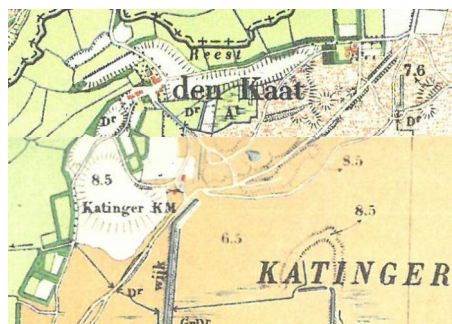
In het Katingerveld zaten veel natte plekken waar kleinschalig turf werd gestoken. Later werd ook zand afgegraven ten behoeve van het viaduct van de N48 die in de jaren '60 werd aangelegd. In de jaren 60/70 werd er veel gezwommen in en geschaatst op de plas. Daarna kreeg de natuur de overhand.

Landgoed Katingerveld

Het Katingerveld was ooit een heidegebied waar de schapen van de boerderijen op Den Kaat graasden. Later is het op een paar stukjes na ontgonnen tot weiland. In 2006 is er het Katinger, particuliere bos geplant, waar de twee oude stukjes 'woeste grond' van Landschap Overijssel in zijn opgenomen.

A35: splitsing 23 of 15 km

A35: routelengte 23 km

Ga bij keuzepunt A35 rechtsaf. Volg de markering (pijl: grijs en/of bruin) richting (99) tot (36). Daar linksaf en volg de markering (pijl: bruin) 8km tot knooppunt (98). Volg daar de markering (pijl: blauw) tot (A)34 richting het eindpunt. NB: de Drentse knooppunten als instructie (i) op de kaart.

Hond mee op de 23 km?

Een gastvrij verzoek namens de particulieren, boeren, Landschap Overijssel en Drenthe om uw hond goed aangelijnd te houden op de 23 km route bij het betreden van hun erf, weiland met koeien, particulier bos, hooilanden en nieuwe natuur door het Reestdal. Dank.

A35: routelengte 15 km

Vervolg de markering (pijl: blauw) naar links en ga verderop rechts. Je komt door de buurtschappen Den Kaat en Rabbinge. Aangekomen bij keuzepunt (A)34, sla rechtsaf. Volg de markering (pijl: verschillende kleuren) naar het eindpunt Brasserie de Boerderij in Balkbrug.

Esgehuchten & Den Kaat

Ontstaan esgehuchten

Pas in de loop van de middeleeuwen ontstonden op de zandkoppen aan de rand van het dal de esgehuchten. De agrarische methoden werden beter en ook de werktuigen bleken steeds meer geschikt om delen van het ruige veen te ontwateren en af te graven. Langzaam maar zeker veroverde de mens een eigen plek.

<http://hetreestdal.nl/?p=102> (Boerderijen van het Reestdal)

Zandwegen als verbinding

Tussen Den Kaat - Rabbinge- Den Huizen-Wildenberg stonden de boerderijen door zandwegen met elkaar in verbinding. Ook ging men over deze paden naar de kerk in Oud Avereest. Sommige boerderijen stonden in groepjes, zoals Den Kaat en Den Huizen. Andere waren een eenmanses zoals de Wildenberg.

Buurtschap Den Kaat

Buurtschap Den Kaat bestaat uit drie boerderijen. Waarschijnlijk is het in de late middeleeuwen waarschijnlijk ook als eenmanses begonnen. In 1384 wordt ten Coete genoemd in schattingslijsten van het Bisdom Utrecht. Uit onderzoek blijkt dat het gebint van Den Kaat 2 is opgericht rond 1660,

Den Kaat: Reest en stuw

Project 'water op maat'

Maar liefst op vijf locaties werd het riviertje 'de Reest' in het jaar 2015 ondieper gemaakt. Over een afstand van ongeveer 50 meter is op zo'n plek zand gestort en de bodem met 50 centimeter opgehoogd. Het doel van het 'verondiepen' is de afvoer van water te beperken. Het moet niet tegelijk...

... in de benedenloop van de Reest (lees: Meppel) terecht komen. Bovenloop en

middenloop van de beek moeten dan meer water bergen en minder afvoeren. Bruggen bij Rabbinge en Den Huizen en Den Kaat werden vervangen. Bij twee stuwen werden vispassages aangelegd. Foto's: hetreestdal.nl

<https://hetreestdal.nl> (Zoek op een onderwerp)

Knijpstuwen; o.a. bij Den Kaat

Men spreekt in kringen van waterbeheerders ook wel over knijpconstructies. Het gaat hier om twee puntdeuren achter een brug die onder normale omstandigheden open staan. Bij extreme regenval gaan de deuren dicht. De locaties zijn Den Kaat, Rabbinge en Vledders (ter hoogte van IJhorst).

Bruggen over rivier de Reest

Tegenwoordig heeft het beschermde natuurgebied rond het grensriviertje de Reest een heel ander aanzicht gekregen. Zo ook de 'herstelde' bruggen over het grensriviertje de Reest. Foto: herstelde Reestbrug in Den Huizen. Meer weten over de 37 Reestbruggetjes? Open de link.

<https://bruggenstichting.nl/126-bruggen/bruggen-september-2017/686-bruggen-over-grensrivier-de-reest>

ivier-de-reest (Bruggen over rivier de Reest)

17

Het Jodenvonder & ooievaars

Vonders over de Reest

Over de Reest ligt een aantal vonders (smalle bruggen van planken) die er vroeger voor zorgden dat de mensen aan de verschillende zijden van het grensriviertje de Reest, contact met elkaar konden hebben. Herstel van dit brugje 'Het Jodenvonder' was in 1997.

Het Jodenvonder

De naam 'Jodenvonder' zou zijn ontstaan nadat een joodse marskramer op deze plek in de Reest verdronk. Tussen de 17e en 20e eeuw trokken deze zogenaamde 'kiepkerels' door Noord-Nederland met hun koopwaar in een mand op de rug ('kiep' is Nedersaksisch voor mand).

<https://www.hvavereest.nl/lezen-kijken/oude-jaargangen/bruggen/jodenvonder-in-oude-luister/> (Jodenvonder in oude luister)

Ooievaars in het Reestdal

In het voorjaar zien de hooilanden aan de Overijsselse kant van de Reest niet alleen geel van de dotterbloemen, maar ook laten de vele klepperende ooievaars (Eibers) van zich horen. Het paalnest, voorheen na de grensoversteek, staat sinds 2020 bij De Kruidenhoeve.

Het ringen van de ooievaars

Vrijwilligers van de stichting Stork moeten bij het ringen van de jonge ooievaars hoog klimmen om ze te kunnen vangen. Vervolgens worden ze geringd, met een uniek nummer, op de begane grond en ook gewogen. De jongen vliegen na circa 9 weken uit. Je kunt het van dichtbij beleven bij 'De Lokkerij'.

<https://www.delokkerij.nl/> (Link naar 'De Lokkerij' (Dr))

Waterberging Nolderveld

Waterberging Nolderveld

In het gebied 'Nolderveld-Jodenvonder' bij Zuidwolde is in 2011 gestart met de omvorming van landbouwgronden tot natuur. Vroeger graasden hier de Limousinrunderen van stichting Het Drentse Landschap. Privéfoto routemaker: opgegraven stuk kienhout in het toen, net ontgonnen, gebied.

Ecologische verbindingen

Voor dit gebied in de bovenloop van het Reestdal was - naast het herstel van de natuurwaarden en aanleg van ecologische verbindingen - waterberging als doelstelling geformuleerd. Het herstelproces vond plaats in overleg met o.a. het Waterschap Reest en Wieden. Beleef hedendaags de nieuwe natuur.

De Loop van de Reest

De lange afstandswandeling 'De Loop van de Reest' tussen Meppel en Hoogeveen vertelt circa 160 km het verhaal van de geschiedenis van het Reestdallandschap. Vrijwel nergens in Nederland vind je een beek die zo goed bewaard is gebleven als de Reest.

<https://www.drentslandschap.nl/winkel/de-loop-van-de-reest> (Lees meer over LAW (160 km))

Drassige hooilanden

De hooilanden waren in het verleden belangrijk voor de gemeenschap. In de late middeleeuwen zijn de meeste hooilanden privébezit geworden, veel eerder dan de zogenaamde 'meenten' (gemeenschappelijke weilanden). Tegenwoordig worden de hooilanden beheerd door het Drentse en Overijsselse Landschap.

<https://landschapoverijssel.nl/erfgoed/hooiland> (Hooilandenbeheer landschappen)

Reis mee door het landschap

De oorsprong van het grensriviertje Reest begint ten noorden van het veendorp Dedemsvaart bij het buurtschap De Tippe. Klik op de link en maak een reis met de stroming mee van de huidige laaglandrivier door het unieke beekdallandschap 'Het Reestdal'. Foto: Reestbrugje in Schrapveen.

<https://www.youtube.com/watch?v=B8RP7LzxJr8> (Film: De Tippe tot Rabbinge)

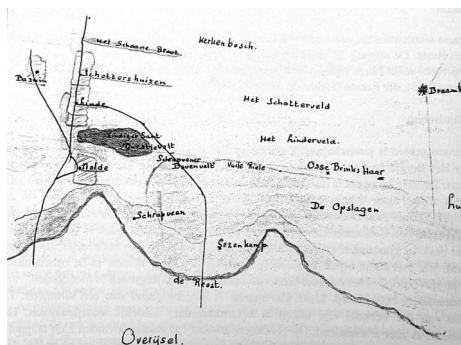
Natuurreservaat Schrapveen

De rijkdommen van Schrapveen, hedendaags een ontoegankelijk natuurreservaat aan de Drentse kant van het grensriviertje de Reest, heeft alles te maken met een unieke combinatie van hoogteligging, waterhuishouding en bodemopbouw. Deze drie factoren zorgen voor specifieke milieumomstandigheden!

<https://www.bicamsoft.nl/~wp-nwg/?p=8954> (Ecoloog van der Weele vertelt)

Stuwwal Zuidwolde

Suudwoldiger Rug

Op dit punt kun je, achteromkijkend en recht voor je, goed zien dat het buurtschap Nolle hoog ligt. De es van dit gehucht lag als een soort schiereiland (kaart 1900) in het beekdal van de Reest. Je ervaart daar nu maar weinig meer van omdat overal in het landschap bosjes verschenen zijn. Open link.

<https://www.drentslandschap.nl/wp-content/uploads/2015/10/Steenbergen-en-het-Oosterveld-KB-85.pdf> (Ommetje Drents Landschap)

Terugtrekkende gletsjers

De terugtrekkende gletsjers (voorlaatste ijstijd) lieten grondmorene achter in de vorm van een laag keileem van wisselende dikte met daarop smeltwaterafzettingen. De Rug van Zuidwolde ligt 16 m +NAP. Over deze rug liep een oude verbindingsweg door het Reestdal via de Ommerschans naar het Vechtdal.

Vanaf de Middeleeuwen

In de Middeleeuwen ontstond de nederzetting Zuidwolde te midden van uitgestrekte moerasgebieden. Op kleinere zandkoppen eromheen esgehuchten. Verandering geschiedde door de grootschalige verveningen vanaf de 17e eeuw op initiatief van de familie Van Echten. Hierdoor ontstonden nieuwe buurtschappen.

Rustpunt Achter 't Koeienpad

Rustpunt en B&B 'Achter 't Koeienpad', op het erf van het gelijknamige SVR Boerderijcamping is het gehele jaar geopend. Toiletgebruik volg het bordje.

<https://www.drenthe.nl/locaties/1888458275/borderijcamping-achter-t-koeienpad>
(Rustpunt & Boerderijcamping)

20

Landgoed De Stenen Pijp

Landgoed De Stenen Pijp

Het particuliere landgoed De Stenen Pijp kent vanaf het jaar 2005 een prachtige ontwikkeling na de machinale aanplant (per hectare 5000 jonge boompjes) en vanaf heden (2023) mag er ook een houtkap worden toegepast. De particuliere eigenaren gaven hun landbouwgrond terug aan de natuur.

De voorwaarden waren dat ieder particulier landgoed ook toegankelijk moest zijn voor

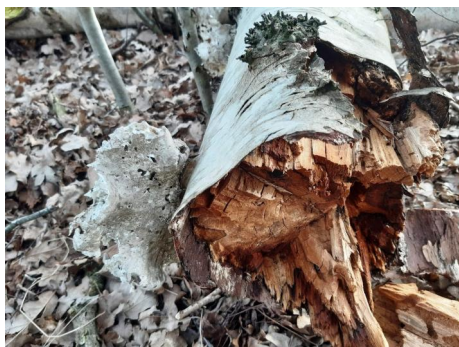
de wandelaar. Tegenwoordig kun je er prachtig doorheen wandelen over de gemarkeerde paden (pijl: bruin). Let wel, als wandelaar ben je te gast. Respecteer de regels die op de bordjes staan vermeld.

Historie 'De Stenen Pijp'

De oorsprong van de naam 'De Stenen Pijp' ligt ver terug in het verleden zoals valt te lezen op de website van de historische vereniging Avereest uit Dedemsvaart. Ook het grensriviertje Reest en een voormalige tapperij speelden daarin een rol. Nieuwsgierig naar het bijzondere verhaal?

<https://www.hvavereest.nl/lezen-kijken/oude-j-aargangen/bruggen/de-tapperij-bij-de-brug-de-stenen-pijp/> (Lees snel verder... (link))

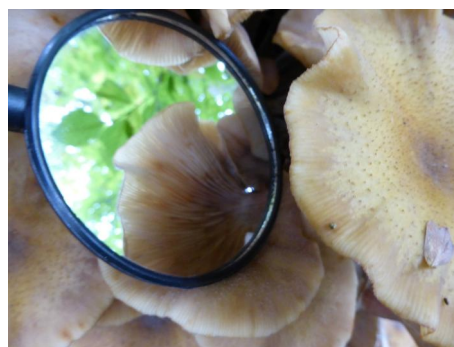
Biodiversiteit tot productie

Van biodiversiteit tot houtproductie tot recreatie: bos kan veel verschillende functies vervullen. Dat plaatst de eigenaar voor een flinke uitdaging. Hoe zorg je ervoor dat verschillende functies in balans zijn en blijven? Maar, dood hout verhoogt de biodiversiteit aan micro-organismen, bekijk het.

<https://bosgroepen.nl/bosbeheer/> (Bosgroepen, bosbeheer (link))

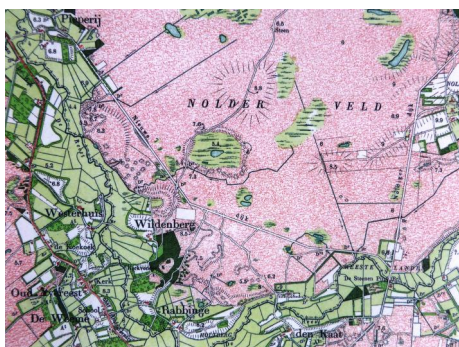
Wat leeft er in dood hout?

Ook voor bijvoorbeeld een groot aantal soorten mieren, vliegen, wantsen, wespen, vlinders, pissebedden, springstaartjes, vleermuizen, vogels, paddenstoelen, mossen en korstmossen is dood hout van levensbelang. Leuk, bekijk eens met een vergrootglas de onderkant van een paddestoel of het dode hout.

<https://landschapoverijssel.nl/over-ons/onze-sandpunten/bomen> (Bosbeheer Landschap Overijssel)

Heidereservaat Nolde

Het Nolderveld toen

Zo'n duizend jaar geleden was het Reestdal een gebied met grote veenmoerassen en dichte broekbossen. Wie goed speurt kan nog een aantal 'horsten' (zandkoppen) ontdekken. Rond 12e eeuw kwamen boeren uit het noorden naar dit gebied, op zoek naar een betere toekomst. Foto: zogeheten broekbos.

<https://www.geologievannederland.nl/landschap/landschappen/veenlandschap> (Geologie van Nederland)

van Nederland)

Het Nolderveld nu

Het is niet voor te stellen dat het Nolderveld van toen, nu een groot omheind heidereservaat is. In het laagland liggen de voor Nederland zo kenmerkende veenweidegebieden, het decor voor weidevogels en de veenmol. Een opmerkelijke krekel. Open de link.

<https://www.natuurpunt.be/nieuws/wie-vindt-de-mysterieuze-veenmol> (Wat is een veenmol?)

Rabbingerveld, nieuwe natuur

Natuurbeheer Rabbingerveld

Jaar 2017: deze landbouwgronden werden omgevormd tot een natuurgebied. Het Rabbingerveld, in beheer van Het Drentse Landschap, ontwikkelde zich tot een divers natuurgebied in het Reestdal. Je zag al vrij snel een enorme groei van zonnedauw en moeraswolfsklauw. Foto's: ontwikkeling nieuwe natuur.

<https://hetreestdal.nl/?tag=rabbingerveld> (Waarneming van hetreestdal.nl)

Na een paar jaar was de grond begroeid met struikheide. De lagere delen waren bedekt met dopheide met daartussen een keur aan veelkleurige en vormenrijke mossen en korstmossen. Hedendaags kun je er door wandelen via de markering van het Drentse wandelnetwerk richting het natuurgebied Wildenberg.

<https://www.drentslandschap.nl/open-dag-natuurgebied-rabbingerveld> (Rabbingerveld Drents landschap)

Verborgen plekjes

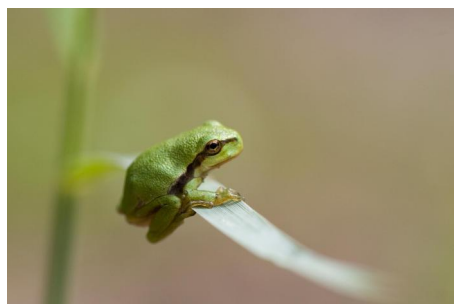

Wat is hier te zien

Wanneer je goed om je heen kijkt, zie je vele omgevallen bomen liggen. Sommigen zijn al behoorlijk aan het rotten en lijken wel dood, maar het bruist nog van leven. Zelfs paddenstoelen voelen zich hier thuis. Turend door de bosrand kun je een aantal verscholen poelen zien. Op de app-kaart ook?

Een vreemde poelgast

De Boomkikker, gifgroen met zuignapjes aan zijn pootjes, is wel een heel vreemde gast. Wordt er een nieuwe poel aangelegd met braamstruiken er-om-heen (liefhebber van ruig) dan is ie er als de kippen bij. Veranderen de leefomstandigheden, dan gaat deze kikker er snel van door.

<https://www.landschapoverijssel.nl/planten-en-dieren-op-je-erf/boomkikker> (Lees meer over de boomkikker)

Esgehuchten in Drenthe

Ontstaan Esgehuchten

in de loop van de middeleeuwen ontstonden hier op de zandkoppen aan de rand van het dal de esgehuchten. De agrarische methoden werden beter en ook de werktuigen bleken steeds meer geschikt om delen van het ruige veen te ontwateren en af te graven. Langzaam maar veroverde de mens hier een eigen plek.

<http://hetreestdal.nl/?p=115> (Over kleinschalige akkers)

Rabbinge en Wildenberg

Het Drentse Landschap beheert het gebied ter hoogte van Oud Avereest. Dit is een van de weinige plekken in Drenthe waar zandwegen tussen de boerderijen voor ontsluiting zorgen. Van oudsher werden vanuit de boerderijen in dit gebied de eenmans-essen of kampen bewerkt.

<https://www.roeg.tv/roeg-nieuws/de-uilenburcht-toont-de-agrarische-veranderingen-van-de-negentiende-eeuw/> (Agrarische veranderingen HDL)

Beheerboerderij De Uilenburcht (Rabbinge 7) van 't Drentse Landschap is de thuisbasis van een kudde Limousinrunderen die op de schrale graslanden graast. Vanuit deze boerderij vindt ook het beheer plaats van de graanakkers en hooilanden langs de Reest.

Beekherstel Reestdal

Beekherstel Reestdal

Waterschap Reest en Wieden wil met de nieuwe inrichting een aantal doelen bereiken. Het optimaliseren van de grond- en oppervlaktewaterpeilen voor de functie natuur in het beekdal. Daarbij rekeninghoudend met de aanwezige landbouw. En tevens het voorkomen van overlast tijdens hoogwatersituaties.

Bijzonderheden Reestdal

Het Reestdal is voor Nederlandse begrippen fysisch geografisch zeer zeldzaam, dat komt door de gaafheid van het dal. Het harmonieus samengaan van natuur en landschap in het kleinschalige beekdallandschap moet in het plan 'Water-Op-Maat project Reestdal' passen.

<http://hetreestdal.nl/?tag=beekherstel-reestdal> (Lees meer)

Samenwerking gebiedspartners

Het waterschap werkt samen met zijn gebiedspartners: de provincies Overijssel en Drenthe, de gemeenten Meppel, Hardenberg, Staphorst en De Wolden, LTO, Stichting Het Drentse Landschap, Landschap Overijssel en diverse maatschappelijke organisaties aan het vitaliseren van het plattelandsgebied.

<https://www.vechtstromen.nl/werk/klimaat-veiligheid/samenwerking/> (Waterschap Vechtstromen (link))

Boerderijen en schooltje

Boerderijen in Oud Avereest

Als je vanaf het fietspad naar de boerderij op Oud Avereest 1 kijkt, zie je o.a. een gebruikerstuin, een levensboom boven de voordeur, een bakhuisje en een boerin die 'onder de pannen' zit. Het grote verschil met de andere boerderijen in Oud Avereest is dat deze boerderij (foto) een siergevel heeft.

Bakhuisje naast de boerderij

Sommige boerderijen hebben een klein stenen schuurtje, een zogeheten bakhuisje (foto). Wanneer er brandhout nodig was om in zo'n bakhuisje de oven op te stoken (voor o.a. brood en koeken bakken), tja, dan moest de boer een (beuken)boom kappen en daarna het hout drogen. Dus werk aan de winkel.

Schooltje Oud Avereest

De school van Oud-Avereest was tot in de 19e eeuw de enige school van Avereest. Haar geschiedenis is nauw verbonden met die van de naburige kerk; de huidige Reestkerk. Tot aan de Franse Revolutie was het geven van onderwijs in de Nederlanden een taak van de kerk.

<http://www.wernertenkate.nl/de-reest-een-grens-die-bindt/42-2/> (Lees meer over het schooltje)

Brasserie,camping,B&B Si-Es-An

Brasserie De Boerderij: voor koffie, thee, lunch of diner (streekproducten Reestdal) op het terrein van camping Si-Es-An in Balkbrug. Naast kamperen of het huren van een chalet is er ook een mogelijkheid tot B&B met hotelfunctie.

<http://www.brasserie-de-boerderij.nl/>
(Brasserie de Boerderij)

Routes Landschap Overijssel

Start je vanaf camping Si-Es-An met één van de (app) rondwandelingen of fietstochten van Landschap Overijssel? Verlaat dan het campingterrein en begin een route bij dit bord (foto) bij wandelkeuzepunt A25 aan De Haar 7.

<https://landschapoverijssel.nl/eropuit/routes>
(Routes Landschap Overijssel)

